

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ 8γ ΤΗΣ 1.2/2.3.2007 (ΦΕΚ 276 Β')

Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα και κατάργηση των υπ' αριθμ. 1/1978, 8/1997, 8α/2002 και 8β/2004 Πυροσβεστικών Διατάξεων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 14 του Ν. 3511/2006 «Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος, αναβάθμιση της αποστολής του και άλλες διατάξεις» (Α' 258).

β. Του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

γ. Του άρθρου 1 του Π.Δ. 210/1992 (ΦΕΚ Α' 99) «Κωδικοποίηση διατάξεων Προεδρικών Διαταγμάτων του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος».

δ. Του προεδρικού διατάγματος 71/1988 (ΦΕΚ Α' 32) «Κανονισμός Πυροπροστασίας Κτιρίων».

ε. Της Πυροσβεστικής Διάταξης 1/1978 «Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας στα μεγάλα εμπορικά καταστήματα και τους αποθηκευτικούς χώρους αυτών». (Β' 1148).

στ. Της Πυροσβεστικής Διάταξης 8/1997 «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στα εμπορικά καταστήματα» (Β' 155), όπως τροποποιήθηκε με τις Πυροσβεστικές Διατάξεις 8α/2002 (Β' 844) και 8β/2004 (ΦΕΚ Β' 1531).

2. Το γεγονός ότι υφίσταται ανάγκη καθορισμού των μέτρων πυροπροστασίας στα εμπορικά καταστήματα κατά ενιαίο και αντικειμενικό τρόπο.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

4. Καθορίζουμε τα ελάχιστα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα και μέσα πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα και αποθηκευτικούς χώρους αυτών, με σκοπό τη πρόληψη και αποτροπή πυρκαγιών και ατυχημάτων, καθώς και τη διάσωση ατόμων και υλικών αγαθών που βρίσκονται ή διακινούνται μέσα σ' αυτά, ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'**Άρθρο 1**

1. Ως εμπορικά καταστήματα νοούνται αυτά που χρησιμοποιούνται για την έκθεση, εμπορία, πώληση και αποθήκευση εμπορευμάτων, τον καλλωπισμό ατόμων και την επεξεργασία αγαθών (χωρίς να εντάσσονται στις βιομηχανίες -βιοτεχνίες ή αποθήκες).

2. Χώροι στους οποίους έχει εφαρμογή η παρούσα διάταξη θεωρούνται τα εμπορικά καταστήματα, που βρίσκονται σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων καθώς και σε υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους κτιρίων, για τα οποία κτίρια ή τμήματα αυτών έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια πριν από την έναρξη

ισχύος του Π.Δ. 71/1988 (Α' 32).

3. Οι διατάξεις της παρούσας δεν έχουν εφαρμογή σε εμπορικά καταστήματα που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ. 71/1988 (Α' 32) «Κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων».

4. Η ορολογία που χρησιμοποιείται στην παρούσα (όπως όδευση διαφυγής, έξοδος κινδύνου, πυροδιαμέρισμα, κ.λ.π.) καθορίζεται στο άρθρο 1 του Π.Δ. 71/1988 (Α' 32).

Άρθρο 2

1. Τα εμπορικά καταστήματα του άρθρου 1 της παρούσας, εντάσσονται από άποψη κινδύνου πυρκαγιάς, ανάλογα με τα υλικά που αποθηκεύουν και εμπορεύονται, σε κατηγορίες ως ακολούθως:

Z₀ (Ακαυστα υλικά)

Z₁ (Χαμηλού βαθμού κινδύνου)

Z₂ (Μέσου βαθμού κινδύνου)

Z₃ (Υψηλού βαθμού κινδύνου)

2. Στις κατηγορίες της προηγούμενης παραγράφου εντάσσονται τα εμπορικά καταστήματα σύμφωνα με τη δραστηριότητά τους, ως εξής:

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Z₀

α) εμπορία αδρανών υλικών και σκυροδέματος

β) εκθέσεις αυτοκινήτων

γ) ανθοπωλεία

δ) εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων

ε) κοσμηματοπωλεία

στ) εμπορία κρεάτων, ιχθύων και αλλαντικών

ζ) εμπορία οπωροκηπευτικών

η) εμπορία πυροσβεστικών ειδών

θ) εμπορία ειδών υγιεινής

ι) εμπορία χειρουργικών εργαλείων και ορθοπεδικών οργάνων

β. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Z₁

α) εμπορία αναψυκτικών

β) εμπορία ανταλλακτικών αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών

- γ) εμπορία αξεσουάρ αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών
- δ) εμπορία βιντεοκασσετών
- ε) εμπορία ειδών δώρων
- στ) εμπορία ζωοτροφών και πτηνοτροφών
- ζ) εμπορία ηλεκτρικών ειδών
- η) εμπορία ηλεκτρολογικού υλικού
- θ) εμπορία ηλεκτρονικών συσκευών και ηλεκτρονικών υπολογιστών
- ι) εμπορία ειδών κιγκαλερίας
- ια) κομμωτήρια
- ιβ) εμπορία μονωτικών υλικών (άκαυστα)
- ιγ) εμπορία μουσικών οργάνων
- ιδ) εμπορία ξηρών καρπών – καφεκοπτεία
- ιε) εμπορία οπτικών
- ιστ) εμπορία σιδηρικών υλικών
- ιζ) εμπορία τροφίμων
- ιη) εμπορία τσιγάρων
- ιθ) εμπορία ειδών θέρμανσης – υδραυλικών ειδών
- κ) εμπορία υποδημάτων
- κα) φωτογραφεία
- κβ) εμπορία ψιλικών ειδών
- κγ) παντοπωλεία
- κδ) πρατήρια άρτου – ζαχαροπλαστικής
- κε) εργαστήρια ειδών διατροφής που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Ν. 3325/2005
- κστ) εργαστήρια (ινστιτούτα) αισθητικής
- κζ) κυλικεία

γ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ζ₂

- α) εμπορία απορρυπαντικών ειδών
- β) βιβλιοπωλεία
- γ) εμπορία βρεφικών ειδών
- δ) εμπορία γεωργοκτηνοτροφικών φαρμάκων και προϊόντων
- ε) εμπορία δίσκων, κασσετών και CD
- στ) εμπορία εκκλησιαστικών ειδών
- ζ) χρωματοπωλεία (με πώληση και άλλων ειδών)
- η) εμπορία ελαστικών
- θ) εμπορία ειδών ένδυσης
- ι) εμπορία ειδών κομμωτηρίου
- ια) εμπορία επίπλων
- ιβ) εμπορία έργων τέχνης
- ιγ) εμπορία καλλυντικών
- ιδ) εμπορία κουρτινών
- ιε) εμπορία κουφωμάτων
- ιστ) εμπορία λευκών ειδών
- ιζ) εμπορία παιδικών παιχνιδιών
- ιη) εμπορία πλαστικών ειδών
- ιθ) εμπορία οινοπνευματωδών ποτών
- κ) εμπορία ορυκτελαίων και λοιπών λιπαντικών
- κα) εμπορία σαλονιών
- κβ) εμπορία σκαφών αναψυχής
- κγ) Σούπερ Μάρκετ
- κδ) εμπορία τεντόπανων
- κε) εμπορία υφασμάτων
- κστ) εμπορία τηλεπικοινωνιακού υλικού
- κζ) φαρμακεία

κη) φωτοτυπεία

κθ) εμπορία χαρτικών ειδών

λ) εμπορία χαλιών, μοκετών και ταπετσαριών

λα) εμπορία μονωτικών υλικών (εύφλεκτα)

δ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Z₃

α) εμπορία ειδών κυνηγίου και εκρηκτικών υλών, όπλων πυρομαχικών – βεγγαλικών

β) εμπορία χημικών προϊόντων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΟΜΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 3

Οδεύσεις διαφυγής

1. Πλάτος οδεύσεων διαφυγής

Σ' όλα τα εμπορικά καταστήματα επιβάλλεται να υπάρχουν οι απαιτούμενες οδεύσεις διαφυγής για την ασφαλή απομάκρυνση των ατόμων που βρίσκονται σ' αυτά, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, από κάθε σημείο των καταστημάτων.

Το ελάχιστο πλάτος των οδεύσεων διαφυγής ορίζεται σε 0.90 μέτρα.

2. Έξοδοι κινδύνου

2.1. Γενικά απαιτούνται δύο τουλάχιστον έξοδοι κινδύνου, τοποθετημένες σε θέσεις απομακρυσμένες μεταξύ τους, που να ανοίγουν προς την κατεύθυνση διαφυγής παρέχοντας το πλήρες πλάτος του ανοίγματός τους.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται μόνο μία έξοδος κινδύνου σε:

α1. Όλα τα εμπορικά καταστήματα με συνολικό εμβαδό μέχρι 250 τετρ. μέτρα.

α2. Εμπορικά καταστήματα της κατηγορίας Z₀, Z₁ και Z₂ εφόσον βρίσκονται στο ισόγειο κτιρίων και έχουν συνολικό εμβαδό μέχρι 500 τετραγωνικά μέτρα.

Κριτήριο για τον προσδιορισμό της χρήσης των χώρων των εμπορικών καταστημάτων είναι η ύπαρξη αιθουσών πωλήσεων, ενώ δεν λαμβάνονται υπόψη οι τυχόν αποθηκευτικοί ή βοηθητικοί χώροι αυτών.

Οι απαιτήσεις ως προς τον αριθμό των εξόδων κινδύνου, έχουν εφαρμογή μόνο στους ορόφους του εμπορικού καταστήματος που διαθέτουν αίθουσες πωλήσεων.

εφόσον όροφος ή ορόφοι της επιχείρησης χρησιμοποιούνται μόνο ως αποθηκευτικοί χώροι του εμπορικού καταστήματος και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τους υπαλλήλους της επιχείρησης, σ' αυτές τις περιπτώσεις αρκεί μόνο μία (1) έξοδος κινδύνου.

Όταν το συνολικό εμβαδόν όλων των ορόφων του καταστήματος υπερβαίνει τα 250 τ.μ. απαιτούνται δύο (2) τελικές εξοδοί στον όροφο εκκένωσης που να οδηγούν σε κοινόχρηστη οδό ή ελεύθερο χώρο. Σ' αυτές τις περιπτώσεις απαιτούνται δύο (2) εξοδοί κινδύνου σε κάθε όροφο που δεν θεωρείται όροφος εκκένωσης (υπόγειο, υπέργιοι όροφοι πάνω από το ισόγειο), εφόσον το συνολικό εμβαδόν του ορόφου υπερβαίνει τα 250 τετ. μέτρα.

2.2. Οι συρόμενες θύρες που χρησιμοποιούνται στα εμπορικά καταστήματα ως εξοδοί κινδύνου, γίνονται αποδεκτές όταν παρέχουν το επιβαλλόμενο πλάτος κατά το πλήρες άνοιγμά τους.

2.3. Οι κυλιόμενες κλίμακες, γίνονται αποδεκτές ως οδεύσεις διαφυγής, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο εδάφιο 3 (δ), του παραρτήματος ΣΤ της υπ' αριθμ. 3/1981 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ Β' 20), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

2.4. Η πραγματική απόσταση απροστάτευτης όδευσης διαφυγής στα εμπορικά καταστήματα με δύο (2) ή περισσότερες εξόδους κινδύνου, δεν επιτρέπεται να ξεπερνά τα 45 μ. Με την εγκατάσταση αυτόματου συστήματος καταιονισμού ύδατος στις οδεύσεις, επιτρέπεται το μήκος της απροστάτευτης όδευσης διαφυγής να φτάνει τα εξήντα (60) μ. Για να αυξηθεί απεριόριστα απαιτείται η εγκατάσταση του αυτόματου συστήματος καταιονισμού ύδατος σ' όλους τους χώρους της επιχείρησης.

2.5. Το πλάτος των τελικών εξόδων ορίζεται ως εξής:

- Όπου επιτρέπεται μία (1) τελική έξοδος αυτή πρέπει να έχει πλάτος τουλάχιστον 1.10 μέτρα. Κατ' εξαίρεση σε εμπορικά καταστήματα με μικτό εμβαδό μικρότερο των 250 τετ. μέτρων, επιτρέπεται η τελική έξοδος να έχει πλάτος τουλάχιστον 0.90 μέτρα και φορά ανοίγματος προς τα μέσα.
- Όπου επιβάλλονται δύο (2) τελικές εξοδοί, η μία (1) πρέπει να έχει πλάτος τουλάχιστον 1.10 μέτρα και η άλλη 0.90 μέτρα.

3. Φωτισμός ασφαλείας

Σε όλα τα εμπορικά καταστήματα επιβάλλεται η ύπαρξη φωτισμού ασφαλείας στις οδεύσεις διαφυγής.

Ο φωτισμός ασφαλείας πρέπει να τροφοδοτείται από εφεδρική πηγή ενέργειας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται σε όλα τα σημεία του δαπέδου των οδεύσεων διαφυγής η ελάχιστη τιμή των 10 Lux, μετρούμενη στην στάθμη του δαπέδου.

Το σύστημα του φωτισμού ασφαλείας πρέπει να διατηρεί τον προβλεπόμενο φωτισμό για 90 λεπτά της ώρας τουλάχιστον, σε περίπτωση διακοπής του κανονικού φωτισμού.

4. Σήμανση

Σε όλα τα εμπορικά καταστήματα επιβάλλεται σήμανση των οδεύσεων διαφυγής και των εξόδων κινδύνου.

Η σήμανση πρέπει να είναι σύμφωνη με τις του π.δ. 105/1995 (Α' 67) «Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφαλείας ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ».

Άρθρο 4

Διαμερισματοποίηση – Δείκτες πυραντίστασης

1. Τα κτίρια ή τμήματα κτιρίων που χρησιμοποιούνται ως εμπορικά καταστήματα, πρέπει να αποτελούν ξεχωριστά πυροδιαμερίσματα, εφόσον απαιτείται καθορισμένος δείκτης πυραντίστασης από τον Πίνακα 1.

Τα φέροντα δομικά στοιχεία καθώς και όλα τα δομικά στοιχεία του περιβλήματος των πυροδιαμερισμάτων, πρέπει να έχουν ελάχιστο δείκτη πυραντίστασης ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα 1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΥΡΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	Μονόροφα	Πολύροφα	Υπόγεια	Εγκατάσταση Καταιονητήριων(συντελεστής) (**)
Z_0	--	--	--	--
$Z_1 \leq 500$ τ.μ	--	--	--	--
$Z_1 > 500$ τ.μ.	30 λεπτά	60 λεπτά	60 λεπτά	0,5
$Z_2 \leq 250$ τ.μ.	--	--	--	--
$250 < Z_2 < 500$ τ.μ. (*)	30 λεπτά	60 λεπτά	90 λεπτά	0,5
$Z_2 > 500$ τ.μ. (*)	60 λεπτά	90 λεπτά	90 λεπτά	
$Z_3 < 500$ τ.μ. (*)	60 λεπτά	90 λεπτά	120 λεπτά	0,5
$Z_3 > 500$ τ.μ. (*)	90 λεπτά	120 λεπτά	120 λεπτά	

(*) Σε κάθε όροφο

(**) Συντελεστής μείωσης για κάθε περίπτωση

Καταστήματα κατηγορίας κινδύνου πυρκαγιάς Z_1 εμβαδού μέχρι 500 τ.μ. απαλλάσσονται από την αίτηση να αποτελούν ξεχωριστό πυροδιαμέρισμα και δεν έχουν υποχρέωση πυράνταχου διαχωρισμού από άλλα τμήματα του κτιρίου. Η προαναφερόμενη διάταξη δεν έχει εφαρμογή, αν από άλλες διατάξεις που αφορούν τυχόν άλλη χρήση που συνυπάρχει στο κτίριο προβλέπεται ο πυράντοχος διαχωρισμός των επί μέρους χρήσεων.

Στον παρακάτω Πίνακα, οι όροι Μονόροφα, Πολύροφα και Υπόγεια καταστήματα, έχουν την παρακάτω έννοια:

Μονόροφα, θεωρούνται τα καταστήματα εκείνα που το σύνολο των δραστηριοτήτων τους καταλαμβάνει ένα (1) μόνο ισόγειο ή υπέργειο όροφο.

Τα πατάρια θεωρούνται όροφοι εφόσον χρησιμοποιούνται ως αίθουσες πωλήσεων.

Πολύροφα, θεωρούνται τα καταστήματα εκείνα που η δραστηριότητα τους επεκτείνεται σε δύο (2) ή περισσότερους ορόφους.

Υπόγεια, θεωρούνται τα καταστήματα εκείνα που η δραστηριότητά τους βρίσκεται στο υπόγειο κτιρίων.

Επίσης, όταν ένα κατάστημα επεκτείνεται σε περισσότερους από έναν ορόφους και ένας ή περισσότεροι όροφοι αυτού βρίσκονται στο υπόγειο κτιρίου, τότε οι όροφοι αυτοί χαρακτηρίζονται υπόγειοι.

Οποιοδήποτε κατάστημα κάνει χρήση ταυτόχρονα ισόγειου ή και άλλου ορόφου πάνω από το ισόγειο χαρακτηρίζεται ως πολυόροφο, το δε μέγιστο εμβαδόν πυροδιαμερίσματος αυτού πρέπει να είναι το αναγραφόμενο στη στήλη «Πολυόροφα» της αντίστοιχης κατηγορίας κινδύνου. Για τους υπόγειους ορόφους όμως αυτού του καταστήματος, το συνολικό εμβαδόν πυροδιαμερίσματος δίνεται στη στήλη «Υπόγεια» της αντίστοιχης κατηγορίας κινδύνου. Το μέγιστο εμβαδό πυροδιαμερίσματος του χαρακτηριζόμενου ως πολυόροφου καταστήματος σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να προσαυξηθεί, αθροίζοντας σ' αυτό το εμβαδόν του υπογείου ορόφου.

Κάθε επιμέρους πυροδιαμέρισμα ενός καταστήματος εξετάζεται χωριστά, τόσο ως προς τις εξόδους κινδύνου, όσο και προς το μέγιστο εμβαδόν του.

Ετσι στην περίπτωση που ο υπόγειος όροφος ενός καταστήματος είναι ανεξάρτητο πυροδιαμέρισμα με δική του έξοδο κινδύνου προς ελεύθερο χώρο και είναι πυράντοχα διαχωρισμένος (πυράντοχη θύρα) με τον ισόγειο όροφο, τότε ο υπόγειος όροφος εξετάζεται χωριστά και το εμβαδόν του δεν συνυπολογίζεται στους υπολοίπους ορόφους του καταστήματος, ως προς το μέγιστο εμβαδόν πυροδιαμερίσματος αυτών.

Όταν υπάρχει εσωτερική επικοινωνία μέσω θύρας, μεταξύ καταστήματος και αποθήκης, έστω και εάν η θύρα είναι πυράντοχη, θα συντάσσεται ενιαία μελέτη πυροπροστασίας λόγω της λειτουργικής εξάρτησης των δύο χώρων, που θα περιλαμβάνει όλους τους χώρους της επιχείρησης, εξετάζεται ενιαία, ως κατάστημα.

Για να γίνουν αποδεκτές ξεχωριστές μελέτες πυροπροστασίας του καταστήματος και της αποθήκης, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς των επιχειρήσεων, πρέπει να αποτελούν ανεξάρτητα πυροδιαμερίσματα, με δικές τους ξεχωριστές οδεύσεις διαφυγής, χωρίς καμία δυνατότητα εσωτερικής επικοινωνίας μεταξύ των δύο επιχειρήσεων.

2. Το μέγιστο εμβαδόν πυροδιαμερίσματος εμπορικών καταστημάτων, δίνεται ανάλογα με την περίπτωση, στον παρακάτω Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΜΕΓΙΣΤΟ ΕΜΒΑΔΟ ΠΥΡΟΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	Μονόροφα	Πολυόροφα	Υπόγεια	Εγκατάσταση Καταιονητήρων (συντελεστής)(*)
Z ₀	--	--	--	--
Z ₁	2.500 τ.μ	1.500 τ.μ.	500 τ.μ.	4.0
Z ₂	2.000 τ.μ.	1.000 τ.μ.	500 τ.μ.	3.0

Z_3	1.000 τ.μ	800 τ.μ.	300 τ.μ.	2.0
-------	-----------	----------	----------	-----

(*) Συντελεστής αύξησης για κάθε περίπτωση

3. Από τις απαιτήσεις των παραπάνω παραγρ. 1 και 2 απαλλάσσονται εμπορικά καταστήματα που βρίσκονται εκτός κατοικημένων περιοχών, με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Στο κτίριο να μην συνυπάρχουν άλλες κατηγορίες χρήσεων
- Στο κτίριο να στεγάζεται μία (1) μόνο επιχείρηση που λειτουργεί ως εμπορικό κατάστημα
- Το κτίριο να απέχει τουλάχιστον δέκα (10) μέτρα από άλλα κτίρια.

4. Οι δείκτες πυραντίστασης των δομικών και φερόντων στοιχείων του περιβλήματος του πυροδιαμερίσματος, θα αποδεικνύονται από πιστοποιητικά έγγραφα εξουσιοδοτημένων εργαστηρίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή από υπεύθυνη δήλωση του συντάξαντος ή άλλου αρμόδιου μηχανικού.

5. Εύφλεκτα υλικά διακοσμήσεως (όπως ξύλινες επενδύσεις, τάπητες, κουρτίνες και λοιπές εύφλεκτες επενδύσεις) σε εμπορικά καταστήματα κατηγορίας Z_2 και Z_3 υποχρεούνται να εμποτίζονται από την προσκόμιση τιμολογίου αγοράς τους.

6. Επικίνδυνοι χώροι (όπως χώροι αποθήκευσης ευφλεκτών υγρών, υγρών ή αερίων καυσίμων, λεβητοστάσια, ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις) πρέπει να αποτελούν ξεχωριστό πυροδιαμέρισμα με δείκτη πυραντίστασης τουλάχιστον μίας (1) ώρας και να μην τοποθετούνται από κάτω ή σε άμεση γειτονία με τις εξόδους των εμπορικών καταστημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 5

Προληπτικά μέτρα

1. Όλα τα εμπορικά καταστήματα, που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας διάταξης, υποχρεούνται να λαμβάνουν τα παρακάτω προληπτικά μέτρα πυροπροστασίας:

α. Ανάρτηση πινακίδων σε εμφανή σημεία των καταστημάτων με οδηγίες πρόληψης πυρκαγιάς και τους τρόπους ενέργειας του προσωπικού σε περίπτωση έναρξης πυρκαγιάς.

β. Σήμανση θέσης πυροσβεστικών υλικών και μέσων και να μην καλύπτονται από εμπορεύματα ή άλλα υλικά.

γ. Σήμανση επικίνδυνων υλικών και χώρων.

δ. Κατάλληλη διευθέτηση του χώρου αποθήκευσης υλών που μπορούν να αυταναφλεγούν.

ε. Τήρηση των προβλεπόμενων τουλάχιστον 0,90 μ. διόδων μεταξύ των αποθηκευμένων υλικών για την άμεση εκκένωση σε περίπτωση έναρξης πυρκαγιάς σ' αυτά.

στ. Η αποθήκευση των υλικών να γίνεται έτσι ώστε αυτά να απέχουν από την οροφή του κτιρίου

τουλάχιστον 50 εκατοστά του μέτρου. Σε περίπτωση εγκατάστασης sprinklers επιβάλλεται να τηρούνται τα κριτήρια που θέτει η Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. 2451/1986.

ζ. Απομάκρυνση των ευφλέκτων υλών από θέσεις όπου γίνεται χρήση γυμνής φλόγας, από όπου προκαλούνται σπινθήρες και γενικά από πηγές εκπομπής θερμότητας.

η. Συνεχής καθαρισμός όλων των χώρων του καταστήματος και άμεση απομάκρυνση των υλικών που μπορούν να αναφλεγούν.

θ. Αποψίλωση των χώρων από ξηρά χόρτα και απομάκρυνση αυτών.

ι. Κατάλληλη περίφραξη για υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους καταστημάτων με μαντρότοιχο ή πλέγμα, της οποίας το συνολικό ύψος να είναι τουλάχιστον δύο (2) μέτρα.

ια. Η αποθήκευση των υλικών σε υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους καταστημάτων να απέχει τουλάχιστον τρία (3) μέτρα από τα γειτνιάζοντα κτίρια.

ιβ. Δημιουργία προϋποθέσεων για την αποφυγή τυχαίας ανάμειξης υλικών που μπορούν να προκαλέσουν εξώθερμη αντίδραση.

ιγ. Επιμελής συντήρηση, τακτική επιθεώρηση και έλεγχος των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς.

ιδ. Επαρκής και συχνός αερισμός (φυσικός ή τεχνητός) των χώρων αποθήκευσης υλικών του καταστήματος.

ιε. Ανοίγματα υπόγειων χώρων καταστημάτων να προστατεύονται με ειδικά συρμάτινα πλέγματα.

ιστ. Επιθεώρηση, από υπεύθυνο υπάλληλο, όλων των χώρων του καταστήματος μετά τη διακοπή της εργασίας καθώς και τις εργάσιμες ώρες για επισήμανση και εξάλειψη τυχόν υφισταμένων προϋποθέσεων εκδήλωσης πυρκαγιάς.

ιζτ. Λήψη κάθε άλλου κατά περίπτωση μέτρου που αποβλέπει στην αποφυγή αιτίων και τη μείωση του κινδύνου από πυρκαγιά.

2. Δεν επιτρέπεται:

α. Η τοποθέτηση σε διαδρόμους, κλίμακες, δρόμους διαφυγής και εξόδους κινδύνου χωρισμάτων μονίμων ή προσωρινών, υλικών προερχομένων από προθήκες εκθέσεων, πάγκων πωλήσεως οτιδήποτε εμπορεύματος και γενικά κάθε αντικειμένου το οποίο μπορεί να μειώσει το πλάτος αυτών ή να εμποδίσει την ελεύθερη κυκλοφορία του κοινού σε περίπτωση κινδύνου.

β. Η κατασκευή κλιμακοστασίων εξόδων, διαφυγών κ.λ.π. από υλικά μη ανθεκτικά σε πυρκαγιά (αναφλέξιμα). Κατ' εξαίρεση, γίνονται αποδεκτά τα μεταλλικά κλιμακοστάσια.

γ. Η εγκατάσταση προβολέων με μεγάλη θερμική ακτινοβολία σε προθήκες, οι οποίοι θα μπορούν να προκαλέσουν πυρκαγιά σε εύφλεκτα υλικά χωρίς τη λήψη προστατευτικών μέτρων.

δ. Η διακόσμηση και επένδυση των δαπέδων, των τοίχων και των ορόφων, σε χώρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από το κοινό, με υλικά τα οποία αναφλέγονται εύκολα.

ε. Η ανάρτηση ή τοποθέτηση μπαλονιών τα οποία περιέχουν εύφλεκτα αέρια, σε χώρους όπου διακινείται ή συχνάζει το κοινό.

ζ. Το κάπνισμα και η χρήση γυμνής φλόγας, όπως σπέρτα και αναπτήρες, σε επικίνδυνους χώρους.

Άρθρο 6

Ενεργητικά μέσα

1. Χειροκίνητο σύστημα συναγερμού

Χειροκίνητο ηλεκτρικό σύστημα συναγερμού, απαιτείται:

2. Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης

2.1 Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης επιβάλλεται:

2.2 Καταστήματα της κατηγορίας Z_1 με συνολικό εμβαδό μεγαλύτερο των 500 τ.μ., της κατηγορίας Z_2 με συνολικό εμβαδό μεγαλύτερο των 250 τ.μ. καθώς και όλα τα καταστήματα της κατηγορίας Z_3 που στεγάζονται σε κτίρια των οποίων οι υποκείμενοι όροφοι ή τμήματα αυτών χρησιμοποιούνται για κατοικία, προσωρινή διαμονή, εκπαίδευση, γραφεία, συνάθροιση κοινού, υγεία και κοινωνική πρόνοια, βιομηχανίες -βιοτεχνίες κατηγορίας Z_2 και Z_3 , υποχρεούνται στην εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρανίχνευσης.

2.3 Τα παραπάνω συστήματα θα κατασκευάζονται σύμφωνα με τα Εθνικά πρότυπα και εφόσον δεν υπάρχουν σύμφωνα με το Παράρτημα «Α» της 3/1981 (Β' 20) Πυροσβεστικής Διάταξης.

3. Φορητά μέσα πυρόσβεσης

3.1 Σε όλα τα εμπορικά καταστήματα επιβάλλεται η ύπαρξη φορητών πυροσβεστήρων αναλόγου βάρους και με κατάλληλη γόμωση για τους χώρους που πρόκειται να προστατεύσουν, οι οποίοι να είναι σύμφωνοι με τα Εθνικά πρότυπα.

Ο απαιτούμενος αριθμός πυροσβεστήρων προκύπτει ως εξής:

- Για την κατηγορία Z_0 , από την διαίρεση του μικτού εμβαδού της στεγασμένης επιφάνειας δια των 250 τ.μ.
- Για την κατηγορία Z_1 , από τη διαίρεση του μικτού εμβαδού της στεγασμένης επιφάνειας δια των 150 τ.μ.
- Για την κατηγορία Z_2 , από την διαίρεση του μικτού εμβαδού της στεγασμένης επιφάνειας δια των 100 τ.μ.
- Για την κατηγορία Z_3 από την διαίρεση του μικτού εμβαδού της στεγασμένης επιφάνειας δια των 75 τ.μ.

Στις περιπτώσεις που κατά τους παραπάνω υπολογισμούς το πηλίκο που προκύπτει είναι δεκαδικός αριθμός, τούτο θα στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό.

Σημείωση: Ανεξάρτητα από τους ανωτέρω υπολογισμούς, σε όλες τις κατηγορίες των καταστημάτων ο ελάχιστος αριθμός πυροσβεστήρων σε καμία περίπτωση δεν θα είναι μικρότερος από δύο (2) σε κάθε όροφο του καταστήματος.

3.2. Οι πυροσβεστήρες τοποθετούνται σε προσιτά σημεία, κατά προτίμηση κοντά στις σκάλες και τις εξόδους και σε τέτοιες θέσεις, ώστε κανένα σημείο των προς προστασία χώρων να μην απέχει απόσταση μεγαλύτερη από τον πλησιέστερο πυροσβεστήρα ως εξής:

- Για την κατηγορία Z_0 , 25 μέτρα
- Για την κατηγορία Z_1 , 20 μέτρα
- Για την κατηγορία Z_2 , 15 μέτρα
- Για την κατηγορία Z_3 , 10 μέτρα

4. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο

4.1 Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο επιβάλλεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

Το υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο καλύπτει και τους τυχόν υπαίθριους χώρους που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση.

4.2. Εμπορικά καταστήματα όλων των κατηγοριών που δεν υποχρεούνται στην εγκατάσταση μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου οφείλουν να διαθέτουν σημεία υδροληψίας με μόνιμα προσαρμοσμένους κοινούς ελαστικούς σωλήνες νερού με ακροφύσιο (αυλίσκο) που να καλύπτουν όλους τους χώρους. Οι σωλήνες αυτοί πρέπει να είναι τοποθετημένοι σε επίκαιρα σημεία μέσα σε ειδικά ερμάρια.

4.3 Το μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο κατασκευάζεται σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο Παράρτημα Β της 3/1981 Πυροσβεστικής Διάταξης και στο πρότυπο ΕΛΟΤ 664. Επίσης να λαμβάνονται υπόψη τα τεχνικά στοιχεία που καθορίζονται στην Τεχνική Οδηγία Τ.Ε.Ε. 2451/1986.

4.4 Επιβάλλεται η ύπαρξη Σταθμών Εργαλείων και Μέσων, όπως προβλέπεται από το Παράρτημα «Δ» της 3/1981 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ Β' 20).

5. Αυτόματο σύστημα κατάσβεσης

5.1 Εμπορικά καταστήματα που στεγάζονται σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων των οποίων οι υπερκείμενοι όροφοι ή τμήματα αυτών χρησιμοποιούνται για κατοικία, προσωρινή διαμονή, εκπαίδευση, γραφεία, συνάθροιση κοινού, υγεία και κοινωνική πρόνοια, βιομηχανίες – βιοτεχνίες κατηγορίας Z_2 και Z_3 , υποχρεούνται στην εγκατάσταση αυτόματου συστήματος κατάσβεσης στις εξής περιπτώσεις:

- Καταστήματα κατηγορίας Z_2 με μικτό εμβαδόν ορόφου μεγαλύτερο των 1000 τ.μ.
- Καταστήματα κατηγορία Z_3 με μικτό εμβαδόν ορόφου μεγαλύτερο των 500 τ.μ.
- Καταστήματα που διαθέτουν αίθουσες πωλήσεων σε τρεις (3) ή περισσότερους ορόφους επιβάλλεται στις οδεύσεις διαφυγής η ύπαρξη αυτόματου συστήματος κατάσβεσης (sprinklers).

5.2 Η εγκατάσταση αυτόματου συστήματος κατάσβεσης απαλλάσσει από την υποχρέωση εγκατάστασης συστήματος πυρανίχνευσης. Το αντίστροφο όμως δεν ισχύει.

5.3 Το αυτόματο σύστημα κατάσβεσης κατασκευάζεται σύμφωνα με τα Εθνικά πρότυπα και εάν δεν υπάρχουν σύμφωνα με το Παράρτημα «Γ» της 3/1981 Πυροσβεστικής Διάταξης, και την Τεχνική Οδηγία Τ.Ε.Ε. 2451/1986.

5.4 Όπου εγκαθίσταται αυτόματο σύστημα καταιονισμού ύδατος, το ειδικό υδραυλικό δίκτυο των καταιονητήρων εφόσον εξυπηρετεί μέχρι έξι (6) κεφαλές καταιονητήρων, επιτρέπεται να συνδεθεί απευθείας με το εσωτερικό υδραυλικό δίκτυο ύδατος του κτιρίου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό έχει την δυνατότητα να παρέχει 6 λίτρα ύδατος ανά πρώτο λεπτό και ανά τετραγωνικό μέτρο σε ολόκληρη την επιφάνεια του προστατευόμενου χώρου και την απαιτούμενη πίεση για τη σωστή λειτουργία των καταιονητήρων. Μεταξύ του ειδικού υδραυλικού δικτύου αυτών των καταιονητήρων και του εσωτερικού υδραυλικού δικτύου ύδατος του κτιρίου παρεμβάλλεται βάνα με ασφαλιστικό μηχανισμό που την κλειδώνει στην ανοιχτή θέση.

6. Αυτόματο σύστημα κατάσβεσης τοπικής εφαρμογής

6.1 Το Αυτόματο σύστημα κατάσβεσης υλικού κατασκευάζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα από την Πυροσβεστική Υπηρεσία και τοποθετείται υποχρεωτικά στα εμπορικά καταστήματα των κατηγοριών Z_1 , Z_2 και Z_3 στις εξής περιπτώσεις:

- Πάνω από τις καυτές επιφάνειες των συσκευών παρασκευής φαγητών, οι οποίες είναι δυνατόν να προκαλέσουν ανάφλεξη, όπως ηλεκτρικές κουζίνες, κουζίνες υγραερίου, συσκευές με επιφάνειες καυτού λαδιού ή μαγειρικού λίπους, όπως επίσης και σε επιφάνειες όπου υπάρχει παρουσία φλογός.
- Στις εγκαταστάσεις απαγωγής καπνών και ατμών, προϊόντων των παρασκευαζόμενων φαγητών.

Άρθρο 7

Υπαίθρια – ημιυπαίθρια εμπορικά καταστήματα

1. Όταν υπαίθριοι ή ημιυπαίθριοι χώροι χρησιμοποιούνται ως εμπορικά καταστήματα, πρέπει να λαμβάνονται σ' αυτά τα ανάλογα προληπτικά μέτρα του άρθρου 5 της παρούσας.

2. Τα υπαίθρια ή ημιυπαίθρια καταστήματα υποχρεούνται να διαθέτουν ειδικά στεγασμένο χώρο «ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ», στον οποίο θα υπάρχουν δύο (2) φορητοί πυροσβεστήρες, ένα (1) δοχείο με άμμο, ένα (1) πτύο και μία (1) σκαπάνη, ως εξής:

3. Υπαίθρια ή ημιυπαίθρια εμπορικά καταστήματα οφείλουν να διαθέτουν σημεία υδροληψίας με μόνιμα προσαρμοσμένους κοινούς ελαστικούς σωλήνες νερού με ακροφύσιο (αυλίσκο) που να καλύπτουν όλους τους χώρους. Οι σωλήνες αυτοί πρέπει να είναι τοποθετημένοι σε επίκαιρα σημεία μέσα σε ειδικά ερμάρια. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει δίκτυο ύδρευσης στην περιοχή απαλλάσσονται από την παραπάνω υποχρέωση θα εφοδιάζονται όμως ένα (1) τροχηλάτο πυροσβεστήρα ξηράς σκόνης των 25 χιλιογράμμων.

Άρθρο 8

Οργάνωση και εκπαίδευση προσωπικού

Οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές των εμπορικών καταστημάτων της παρούσας διάταξης υποχρεούνται να οργανώνουν και εκπαιδεύουν το προσωπικό τους σε θέματα πυροπροστασίας, κατάσβεσης πυρκαγιών κ.λ.π. σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο Παράρτημα «Ε» της 3/1981 Πυροσβεστικής

Διάταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 9

Μελέτη πυροπροστασίας –

Χορήγηση πιστοποιητικού – Αποκλείσεις

1. (α) Για τα εμπορικά καταστήματα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας, επιβάλλεται η σύνταξη μελέτης πυροπροστασίας από Διπλωματούχους ή Τεχνολόγους (Πτυχιούχους) Μηχανικούς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα αυτών. Οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν αν ο υπογράφων τη μελέτη έχει αυτό το δικαίωμα.

(β) Από την υποχρέωση σύνταξης μελέτης πυροπροστασίας απαλλάσσονται οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές εμπορικών καταστημάτων των κατηγοριών:

(γ) Σε εμπορικά καταστήματα των κατηγοριών Z_0 , Z_1 και Z_2 , που απαλλάσσονται από την υποχρέωση σύνταξης μελέτης πυροπροστασίας σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η Πυροσβεστική Υπηρεσία χορηγεί πιστοποιητικό πυροπροστασίας χωρίς τη διενέργεια αυτοψίας από εντεταλμένο όργανό της, εφόσον προσκομισθούν από τον ενδιαφερόμενο τα παρακάτω:

(I) Σχέδιο κάτοψης όλων των χώρων που καταλαμβάνει το εμπορικό κατάστημα, εις τριπλούν.

(II) Υπεύθυνη Δήλωση του ιδιοκτήτη ή εκμεταλλευτή της επιχείρησης ότι έχει λάβει τα προληπτικά μέτρα του άρθρου 5 και έχει εγκαταστήσει τα φωτιστικά ασφαλείας και τη σήμανση των εξόδων κινδύνου που προβλέπονται από τις παραγρ. 3.3 και 3.4 του άρθρου 3, τα φορητά μέσα που προβλέπονται από την παραγρ. 6.3 του άρθρου 6 και το απλό υδροδοτικό δίκτυο που προβλέπεται από την παραγρ. 6.4.2 του άρθρου 6 της παρούσας.

(III) Επικυρωμένα φωτοαντίγραφα τιμολογίων αγοράς των φορητών πυροσβεστήρων, των απαιτούμενων φωτιστικών ασφαλείας και των απαιτούμενων ειδικών πυροσβεστικών ερμαρίων με τον απαραίτητο εξοπλισμό του απλού υδροδοτικού δικτύου.

Τα εμπορικά καταστήματα που λαμβάνουν πιστοποιητικό πυροπροστασίας σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, καταχωρούνται στο Βιβλίο Μικρών Εμπορικών Καταστημάτων που τηρείται στο Γραφείο Πυρασφαλείας των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και διενεργείται, σ' αυτές τις περιπτώσεις, δειγματοληπτικός έλεγχος.

2. Στις περιπτώσεις όπου σε εμπορικά καταστήματα αποθηκεύεται υγραέριο σε φιάλες ή δεξαμενές ή γίνεται κατανάλωση αυτού για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών τους, θα συντάσσεται συμπληρωματική μελέτη για τους χώρους αυτούς σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 31856/2003 (ΦΕΚ Β' 1257) κοινή υπουργική απόφαση. Συμπληρωματική μελέτη σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση /1991 (ΦΕΚ Β' 578) θα συντάσσεται στις περιπτώσεις όπου σε εμπορικά καταστήματα υπάρχουν χώροι αποθήκευσης υγρών καυσίμων για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών τους.

3. Η μελέτη πυροπροστασίας υποβάλλεται για έγκριση στην αρμόδια κατά τόπο Πυροσβεστική Αρχή, η οποία αφού διαπιστώσει, ύστερα από αυτοψία, ότι έχουν ληφθεί τα προβλεπόμενα από την εγκεκριμένη μελέτη μέτρα και μέσα πυροπροστασίας, χορηγεί πιστοποιητικό χρονικής διάρκειας

πέντε (5) ετών.

4. Στις περιπτώσεις όπου η δραστηριότητα ενός εμπορικού καταστήματος δεν έχει προβλεφθεί σε κάποια από τις κατηγορίες Z_0 , Z_1 , Z_2 και Z_3 , σύμφωνα με την παραγρ. 2.2 του άρθρου 2 της παρούσας, θα υπάγεται στην συγγενέστερη δραστηριότητα και εάν δεν υπάρχει τέτοια, η αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή θα την εντάσσει σε κάποια από τις κατηγορίες κινδύνου, σύμφωνα με τις υποδείξεις της. Επίσης, όταν σ' ένα εμπορικό κατάστημα συνυπάρχουν δραστηριότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί σε διαφορετικές κατηγορίες, σύμφωνα με την παραγρ. 2.2 του άρθρου 2 της παρούσας, το κατάστημα εντάσσεται στη δυσμενέστερη, απ' αυτές, κατηγορία.

5. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται στην Πυροσβεστική Αρχή για την έγκριση μελέτης χορήγησης πιστοποιητικού πυροπροστασίας, είναι αυτά που προβλέπονται από την υπ' αριθμ. 3021/19/6/1986 (Β' 847) κοινή υπουργική απόφαση για τα μεγάλα εμπορικά καταστήματα.

6. Σε κτίρια στα οποία ήδη λειτουργούν εμπορικά καταστήματα κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας και είναι αποδεδειγμένα αδύνατη η πλήρης συμμόρφωση προς ορισμένους όρους αυτής, η Πυροσβεστική Αρχή δύναται να εγκρίνει αποκλίσεις από την εφαρμογή της εν λόγω Διάταξης, ύστερα από απόφαση τριμελούς Επιτροπής αποτελούμενης από βαθμοφόρους παραγωγικής Σχολής του Πυροσβεστικού Σώματος, στην οποία συμμετέχει ένας (1) τουλάχιστον Αξιωματικός, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα παραβλάπτεται ο βασικός σκοπός της πυροπροστασίας του κοινού, με ανάλογη αύξηση των προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσω πυροπροστασίας.

Ομοίως, για εμπορικά καταστήματα που πρόκειται να λειτουργήσουν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας και είναι αποδεδειγμένα αδύνατη η πλήρης συμμόρφωση προς ορισμένους όρους των άρθρων 3, 4 και 5 αυτής, η Πυροσβεστική Αρχή δύναται να εγκρίνει αποκλίσεις από την εφαρμογή της εν λόγω Διάταξης.

Η απόφαση της Επιτροπής κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο επιχειρηματία με αποδεικτικό επίδοσης.

7. Την απόφαση της Πυροσβεστικής Αρχής, δύναται να προσβάλει ο ενδιαφερόμενος, με ένστασή του που υποβάλλεται εντός μηνός στην κατά τόπο αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή. Η εν λόγω ένσταση εξετάζεται από Δευτεροβάθμια Επιτροπή, συγκροτούμενη με απόφαση του οικείου Νομάρχη, ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής και αποτελείται από το Διοικητή αυτής ως Πρόεδρο και δύο (2) Διπλωματούχους Μηχανικούς που έχουν την ιδιότητα του Δημοσίου Υπαλλήλου. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης Δευτεροβάθμιας Επιτροπής σε κάποια πόλη, ο κατά τόπο αρμόδιος Διοικητής διαβιβάζει την υποβληθείσα ένσταση με τον σχετικό φάκελλο στην έχουσα αυτή τη δυνατότητα πλησιέστερη Υπηρεσία του Πυροσβεστικού Σώματος. Στην περίπτωση αυτή η Δευτεροβάθμια Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του οικείου Νομάρχη, μετά από πρόταση του Διοικητή της Υπηρεσίας αυτής και απαρτίζεται από το Διοικητή της αρμόδιας πλέον Πυροσβεστικής Αρχής και δύο (2) Διπλωματούχους Μηχανικούς που έχουν την ιδιό-

τητα του Δημοσίου Υπαλλήλου, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία που εδρεύει στην περιοχή δικαιοδοσίας του Νομάρχη αυτού. Στην αυτοψία που διενεργείται από τις παραπάνω Επιτροπές δικαιούται να παρίσταται ο ενδιαφερόμενος ή ο μελετητής.

Άρθρο 10

Έλεγχος τήρησης των μέτρων πυροπροστασίας

1. Ο έλεγχος για την τήρηση των μέτρων και μέσω πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα που εμπíπτουν στις διατάξεις της παρούσας ανήκει στην αρμοδιότητα των πυροσβεστικών οργάνων και οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές των εν λόγω καταστημάτων οφείλουν να τους παρέχουν κάθε δυνατή

διευκόλυνση.

2. Την ευθύνη συντήρησης και καλής λειτουργίας όλων των συστημάτων και μέσων πυροπροστασίας έχει ο ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευτής του καταστήματος. Για τον σκοπό αυτό, επιβάλλεται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο έλεγχος όλων των φορητών και μονίμων συστημάτων πυροπροστασίας, από άτομο που έχει τα απαραίτητα από τον νόμο προσόντα και θα ενημερώνει ενυπόγραφα το τηρούμενο από την επιχείρηση σχετικό βιβλίο ελέγχου.

Άρθρο 11

Κυρώσεις

1. Οι παραβάτες της παρούσας διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα προς τις διατάξεις του άρθρου 433 του Ποινικού Κώδικα.
2. Η Πυροσβεστική Αρχή, σε οποιαδήποτε περίπτωση που διαπιστώσει ύστερα από αυτοψία, ότι δεν τηρούνται τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα Διάταξη μέτρα και μέσα πυροπροστασίας, ανακαλεί το πιστοποιητικό και κοινοποιεί την απόφασή της αυτή στην αρμόδια Αρχή για την χορήγηση της άδειας λειτουργίας.

Άρθρο 12

Μεταβατικές – Καταργούμενες Διατάξεις

1. Οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές των εμπορικών καταστημάτων που ήδη λειτουργούν, υποχρεούνται εντός (3) τριών μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας, να υποβάλλουν μελέτη πυροπροστασίας στην οικεία Πυροσβεστική Αρχή για έγκριση.
2. Τα εμπορικά καταστήματα της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούνται εντός ενός (1) μηνός από την έγκριση της μελέτης να έχουν εγκαταστήσει τα φωτιστικά ασφαλείας και τη σήμανση των εξόδων κινδύνου και οδεύσεων διαφυγής σύμφωνα με τις παραγρ. 3.3 και 3.4 του άρθρου 3 και έχουν λάβει όλα τα προληπτικά μέτρα και φορητά μέσα που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 5,6 και 7 της παρούσας και στις περιπτώσεις που:
  3. Ομοίως εμπορικά καταστήματα που πρόκειται να λειτουργήσουν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας, εφόσον υποχρεούνται στην εγκατάσταση μονίμων συστημάτων πυροπροστασίας (υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο, αυτόματη κατάσβεση, πυρανίχνευση κ.λ.π.) η Πυροσβεστική Αρχή δύναται να χορηγεί προσωρινό πιστοποιητικό μέχρι ένα (1) χρόνο για την εγκατάστασή τους.
  4. Σε κάθε περίπτωση που διαπιστωθεί ύστερα από έλεγχο ότι έχουν μεν ληφθεί τα προβλεπόμενα από την εγκεκριμένη μελέτη μέτρα και μέσα πυροπροστασίας, τα οποία όμως δεν είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα Διάταξη, η Πυροσβεστική Αρχή υποχρεούται να χορηγεί προσωρινό πιστοποιητικό πυροπροστασίας. Στο πιστοποιητικό αυτό θα καθορίζονται τα πρόσθετα μέτρα πυροπροστασίας που απαιτούνται και ο χρόνος στον οποίο πρέπει να ληφθούν, που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος.
  5. Οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές των εμπορικών καταστημάτων που θα λάβουν πιστοποιητικό πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας, υποχρεούνται δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη ισχύος του, να ζητούν με αίτησή τους από την Πυροσβεστική Αρχή ανανέωση του πιστοποιητικού.
  6. Εμπορικά καταστήματα στα οποία έχει εγκριθεί μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 1/1978 Πυροσβεστικής Διάταξης, εξακολουθεί και ισχύει, εφόσον δεν

έχουν διαφοροποιηθεί οι όροι και οι προϋποθέσεις έγκρισής της. Τα πιστοποιητικά πυροπροστασίας που έχουν χορηγηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 1/1978 Πυροσβεστικής Διάταξης, οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές τους υποχρεούνται δύο (2) μήνες πριν την λήξη τους να ζητήσουν με αίτησή τους την ανανέωσή αυτών. Σε διαφορετική περίπτωση επιβάλλεται η πλήρης συμμόρφωση με τους όρους της παρούσας, με την υποβολή νέας μελέτης πυροπροστασίας.

7. Εμπορικά καταστήματα στα οποία έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 8/1997 Πυροσβεστικής Διάταξης, υποχρεούνται δύο (2) μήνες πριν την λήξη του πιστοποιητικού να υποβάλλουν αίτηση για την ανανέωση αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας και εφόσον δεν έχουν επέλθει μεταβολές στους χώρους του καταστήματος, θα εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ ή ήδη εγκεκριμένη μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της 8/1997 Πυροσβεστικής Διάταξης, διαφορετικά απαιτείται η υποβολή νέας μελέτης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας.

8. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η υπ' αριθμ. 1/1978 Πυροσβεστική Διάταξη (ΦΕΚ Β' 1148) «Περί λήψης μέτρων πυροπροστασίας σε μεγάλα εμπορικά καταστήματα» όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με τις υπ' αριθμ. 1α/1981 και 1β/1983 Πυροσβεστικές Διατάξεις, καθώς και η υπ' αριθμ. 8/1997 Πυροσβεστική Διάταξη (ΦΕΚ Β' 725) «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα» όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με τις υπ' αριθμ. 8α/2002 (ΦΕΚ Β' 844) και 8β/2004 (ΦΕΚ Β' 1531) Πυροσβεστικές Διατάξεις.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας Διάταξης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 1 Φεβρουαρίου 2007

Ο Αρχηγός Πυροσβεστικού Σώματος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΤΥΛ. ΚΟΗΣ

Αθήνα, 2 Φεβρουαρίου 2007

Εγκρίθηκε

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ